

PROTOCOL PREVENTIE PESTEN december 2015

Inhoud

1. Inleiding
2. Doelstelling van het beleid
3. Uitgangspunten
4. De 10 gouden regels
5. Omschrijving pestgedrag
6. Als er dan toch gepest wordt
7. Als het pesten door blijft gaan
8. Sanctiebeleid
9. Adviezen voor ouders
10. Ondersteuning ouders

1. Inleiding

Het Vlinderhofje wil kinderen een zo veilig mogelijke omgeving garanderen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar hierop aanspreken.

Het Vlinderhofje werkt nauw samen met diverse instellingen. Wij hebben afspraken gemaakt die zich ontleen aan de methodiek “Kom op voor jezelf” en de “Kanjertaining”.

Deze beleidsnotitie sluit zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten van deze methodieken om zo een zo breed mogelijk draagvlak in preventie en aanpak te realiseren.

2. Doelstelling van het beleid

Het Vlinderhofje heeft dit protocol gemaakt omdat pesten helaas overal gebeurt. Organisaties die ontkennen dat pesten bij hen plaatsvindt, zijn ongeloofwaardig en nemen het pestgedrag niet serieus.

Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

3. Uitgangspunten

Preventie:

- Pedagogisch medewerkers passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te gaan. Het voorkomen van pesten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Het onderwerp wordt jaarlijks met de kinderen besproken, waarna met hen regels worden vastgesteld.
| Uitwerking behorende bij het algemeen pedagogisch beleid Buitenschoolse Opvang
- Pedagogisch medewerkers zijn in staat om pesten te signaleren. Zij nemen hierin duidelijk stelling. de manier waarop we omgaan met (on)gewenst gedrag: signaleren, belonen, bespreken;
- de manier waarop we met deze notitie omgaan: jaarlijks bespreken tijdens een vastgesteld overlegmoment, toetsen op haalbaarheid en waar nodig aanpassen;
- de manier waarop we ouders en kinderen kennis laten maken met de inhoud van deze notitie: deze wordt tijdens het intakegesprek besproken

en kan onderdeel zijn van het oudergesprek in het kader van het kindervolgsysteem dat Kindercentrum Het Vlinderhofje hanteert.

4. De 10 gouden regels

De manier waarop we met elkaar omgaan en de gemaakte afspraken: de 10 gouden regels:

1. Je beoordeelt anderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten.
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit.
6. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
7. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
9. Als je zelf ruzie hebt, praat je het eerst uit, lukt dit niet dan vraag je hulp aan de pedagogisch medewerkers.
10. Als je ziet of merkt dat een kind wordt gepest, vertel je dit aan de pedagogisch medewerker. Dit is geen klikken!

5. Omschrijving pestgedrag

Signalen:

- altijd een bijnaam, nooit een eigen naam noemen;
- zogenaamd leuke opmerkingen maken over een groepsgenoot
- een groepsgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- beledigen;
- opmerkingen maken over huidskleur, kleding, haardracht en/of andere uiterlijke kenmerken zoals beugel, bril etc.;
- persoonlijke eigendommen kapot maken
- isoleren, buitensluiten;
- buiten de BSO opwachten, slaan of schoppen;
- op weg naar huis achterna rijden;
- naar het huis van het slachtoffer gaan; bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Kenmerken:

- bewust iemand kwetsen of kleineren;
- het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (het stopt niet vanzelf);
- een ongelijke strijd: de pester ligt altijd boven;
- de pester heeft geen positieve bedoelingen: hij/zij wil pijn doen, vernielen of kwetsen;
- pesten gebeurt meestal door een groep (pester, meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer;
- een vaste structuur; de pesters zijn meestal dezelfde, evenals de slachtoffers.

Gevolgen:

- de gevolgen kunnen (zowel lichamelijk als geestelijk) pijnlijk en

ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen;

- het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam;
- isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind, maar ook bij de pester en de meelopers;
- de groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en wantrouwt elkaar, is weinig open of spontaan en telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

6. Als er dan toch gepest wordt: curatieve aanpak

Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van de medewerkers. Het is belangrijk dat het aan de pedagogisch medewerker wordt gemeld door ouders, groepsgenoten of andere betrokkenen. Als het pestgedrag zichtbaar is, of door onderzoek (bij vermoeden of horen van anderen) wordt bevestigd, worden vanaf het begin aantekeningen gemaakt in het kind-dossier van alle betrokkenen. Het Vlinderhofje hanteert de volgende aanpak:

a. De gepeste ondersteuning geven

- de gepeste serieus nemen en aangeven dat je actie gaat ondernemen;
- medeleven tonen, luisteren en vragen: door wie en hoe er wordt gepest;
- nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- indien nodig laten we het kind zien hoe het soms ook anders kan reageren;
- nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- de sterke kanten van het kind benadrukken;
- stelling nemen t.a.v. het pesten: het gedrag afkeuren.

b. De pester stoppen

- in gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt, zoeken naar de reden van het pesten;
- laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
- excuses laten aanbieden;
- aangeven dat de pester zich moet houden aan de afspraken en omgangsregels;
- eventuele sancties bespreken;
- afspraken maken over gedragsveranderingen;
- naleving van deze afspraken: goed bespreekbaar maken en houden;
- de pester helpen om andersoortig gedrag te laten zien, positief gedrag waarderen;
- de pester helpen problemen op te lossen.

c. Meelopers aanspreken

De meeloper is een passieve pester en medeplichtig. Blijft op afstand en doet niets om het pesten te stoppen. Hij/zij neemt het niet op voor het slachtoffer, lacht mee met de pester vooral ook omdat hij/zij bang is zelf gepest te worden.

- bespreken in de groep en stimuleren dat de kinderen zelf hun standpunt bepalen:
- bespreken dat meedoen veelal leidt tot verergering van het probleem;
- laten inzien wat het effect is voor de gepeste;
- aangeven dat pestgedrag geen klikken is, je vraagt alleen hulp bij zaken die je zelf niet (meer) kunt oplossen;
- attenderen op de gedrags- en omgangsregels.

d. Dossier aanleggen

De pedagogisch medewerker maakt een verlag in het kind-dossier over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak.

e. Ouders/verzorgers van de gepeste en de pester worden op de hoogte gebracht van de feiten

f. School deelgenoot maken

Het Vlinderhofje wil de school – na afstemming met de ouders – deelgenoot maken van het voorval. Alleen zo ontstaat een integrale aanpak

7. Als het pesten blijft doorgaan

Als het pesten doorgaat, gaan we activiteiten ondernemen waarin alle vijf betrokken partijen (gepeste, pester, meelopers, pedagogisch medewerkers en ouders) aandacht krijgen, het zogenoemde vijfsporenbeleid.

a. Hulp aan het gepeste kind

- adviezen: probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt;
- gesprekken met ouders eventueel samen met locatiemanager en/of medewerker afdeling pedagogiek;
- indien mogelijk aanmelding realiseren bij het ZorgTeam, maatschappelijk werk, JGZ etc.;
- indien mogelijk Sociale Vaardigheidstraining aanvragen;
- plan van aanpak maken.

b. Aanpak van het gedrag van de pester

- straffend gesprek voeren omdat hij geen veiligheid heeft geboden en ondanks de verzoeken/verboden toch met het pesten is doorgegaan;
- gesprekken met ouders eventueel samen met locatiemanager en /of medewerker afdeling pedagogiek. Ouders kunnen het gedrag van hun kind niet ontkennen. Gegevens liggen vast in het kind-dossier.
- probleemoplossend gesprek voeren door pedagogisch medewerker eventueel samen met locatiemanager en/of medewerker afdeling pedagogiek. Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn: (weinig aandacht ouders, ouders corrigeren gedrag niet, zelf gepest zijn, reactie op bepaalde smaak-, geur- en kleurstoffen, slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen; blootstelling aan geweld via TV of computerspelletjes).

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, kan de pedagogisch medewerker proberen de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten.

- aanmelding realiseren bij het ZorgTeam, maatschappelijk werk, JGZ etc.;
- indien mogelijk Sociale Vaardigheidstraining aanvragen;
- plan van aanpak maken, aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij/zij niet stopt. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend door het kind, zijn/haar ouders(verzorgers), de pedagogisch medewerker en de locatiemanager.

c. Aanpak van de meelopers

- maken van duidelijke afspraken via gesprekken;
- gemaakte afspraken worden - na een van tevoren vastgestelde termijn – gecontroleerd;
- er wordt contact opgenomen met de ouders/verzorgers van deze kinderen;
- nauwkeurige verslaglegging.

d. Pedagogisch medewerkers

- gemaakte afspraken worden aan de BSO-medewerkers doorgegeven.
- tijdens de maandelijkse werkoverleggen vindt collectieve controle op de

gemaakte afspraken plaats (afspraken worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld);

- de pedagogisch medewerker moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak;

e. Ouders

- worden goed geïnformeerd en betrokken bij verdere activiteiten om het pesten te stoppen.

8. Sanctiebeleid

Gedrag	Sanctie	Verantwoordelijkheid
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels Bespreken evt. sancties	Pedagogisch medewerker
Pesten blijft doorgaan	Straffend gesprek pester Gesprek met meelopers Gesprek ouders/verzorgers	Pedagogisch medewerker evt. ondersteund door locatiemanager/teamleider
Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met pester Gesprek met meelopers Gesprek met ouders/verzorgers Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend	Pedagogisch medewerker ondersteund door locatiemanager/ teamleider
Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar.	Schorsing-verwijdering conform de algemene voorwaarden SKE kinderopvang.	Locatiemanager in overleg met teamleider.

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt en wie de sanctie kan opleggen.

Ouders van gepeste kinderen

- houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- als pesten niet op de BSO gebeurt, maar op straat (in de wijk) probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- pesten op de BSO kunt u het beste met de pedagogisch medewerker bespreken;
- vind u geen gehoor voor uw verhaal neem dan contact op met de locatiemanager van de betrokken locatie;
- door positieve stimulering kan het respect vergroot worden of weer terug komen;
- steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- neem het probleem van uw kind serieus
- raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden;
- probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goed gedrag van uw kind;
- blijf contact houden met de pedagogisch medewerker van uw kind;

- maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de locatie staat.

Alle andere ouders

- neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- geef zelf het goede voorbeeld;
- leer uw kind voor anderen op te komen;
- leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- oordeel niet te hard over de pester en zijn/haar ouders, realiseer u zelf dat de scheidslijn tussen gepeste, pester en meeloper erg dun is.

10. Ondersteuning ouders

Als ouders/verzorgers menen dat de medewerkers in gebreke zijn gebleven bij het oplossen van het pestprobleem volgens deze notitie dan kunnen zij een beroep doen op de ondersteuning van de locatiemanager van Het Vlinderhofje. Tot slot bestaat er ook de mogelijkheid een vertrouwenspersoon² in te schakelen.

Bron informatie:

www.pestweb.nl

NJI Dossier pesten

Kanjertraining (www.kanjertraining.nl)

Project: Kom op voor jezelf (www.komopvoorjezelf.nl)

www.weerbaar.info

Met dank aan: Annemiek Geerdink